

EU frister stadig mindre

Aldri har holdningen til norsk EU-medlemskap vært mer klar enn det den har vært den siste tiden: Dagens meningsmåling i Nationen viser at bare 26 prosent av de spurte ønsker EU-medlemskap. 62 prosent sier nei. Tre måneder på rad har mer en 60 prosent vært negative til et EU-medlemskap.

Oppslutningen om EU-medlemskap har normalt ligget rundt 40 prosent. Selv om også dette er utilstrekkelig for å oppfylle ja-sidens drøm om å få spise kirsebær med de andre i Brussel, er en tilbakegang på hele 15 prosentpoeng en brysk bekreftelse på at ørkenvandringen fortsetter.

Katastrofemålingene for ja-siden henger selvsagt sammen med dårlige nyheter fra EU. Det er et tegn når også kriserammete islendinger er stadig mer lunke til medlemskap. Det som før var en stabil økonomisk redningsplanke, er nå redusert til rekved i en malstrøm. Hellas er i en dyp økonomisk ruin, Spania iverksetter krisekutt for å redde landet mot konkurs, og kompaniskapet mellom EU-landene knirker. Den internasjonale finanskrisen har påvist alvorlige mangler i eurosamarbeidet.

Norge har taklet finanskrisen langt bedre. Derfor er det ikke så merkelig at mange har forlatt ja-toget. Mange husker fortsatt elendighetsbeskrivelsene ja-siden kom med under EU-striden

Oppsummert

Bunnmåling

1 62 prosent sier nei til medlemskap i EU.

Stemningskifte?

2 Ja-sidens fall skyldes dårlige nyheter fra EU. Det er i dag derfor vanskelig å se hva som skal snu debatten i Norge.

EØS-snu?

3 Ja-sidens håp er at den pågående EØS-utredningen vil utløse en ny ja-bølge. Men EU vil ikke framstå som et mer forlokkende alternativ selv om EØS-avtalens svakheter påpekes.

i 1994. Det ble varslet økonomisk krise og et massivt tap av arbeidsplasser. Utviklingen i norsk økonomi, og ikke minst norsk sysselsettingsgrad, har gjort ja-bevegelsens spådommer grundig til skamme.

Meningsmålinger vil alltid svinge. Oppslutningen om norsk EU-medlemskap vil nok øke igjen. Men Nei til EU for noen måneder siden kunne feire fem års uavbrutt ledelse på EU-målingene. Nå er nei-flertallet vedvarende og økende.

Ja-siden knytter nå håp til at den pågående EØS-utredningen vil utløse en medlemskapsdebatt. Noe skal en jo ha som trøst. For EU frister stadig mindre – og stadig færre.

av andre

I vinden: Terje Riis-Johansen.

FOTO: SCANPIX

Etter snuoperasjonen

* «Statsråd Terje Riis-Johansen bør bite i seg nederlaget snarest mulig, og begynne å se fremover igjen, slik hans sjef gjør.»

VG på lederplass under tittelen «Alvorlig svekket statsråd».

Etter snuoperasjonen II

* «Regjeringen har denne uka vist at det er mulig å snu i en vanskelig sak. Vi anbefaler Knut Storberget å ta lærdom av Hardanger-angeren.»

Dagsavisens lederskribent mener Storberget bør la de rusavhengige slippe å bli jaget rundt i hovedstaden.

Hvor var Siv?

* «Dette skulle egentlig ha vært Siv Jensens sommer. Som om ikke nedbrente asylmottak og terrorpågripelser midt i agurktida var nok, har de rødgrønne stått bundet til monsternastene hele sommeren gjennom. Alt burde altså ligge til rette for en sommer med framskritt i alle kanaler. Slik ble det ikke.»

Mimir Kristjansson kommenterer i Klassekampen.

Hvor var Siv? II

* «Selv om mange nok gleder seg over at Frp til dels har forsvunnet fra offentligheten, er det grunn til å minne om at det ikke ser ut til at partiet har mistet velgere. Tvert imot har partiet hele veien ligget jevnt rundt 20 prosent siden valget i fjor høst. Det gir grunn (...) til optimisme hos dem som håper at en solbrun og solbleket Siv Jensen skal vende tilbake fra hytta med fornyet mot.

Mimir Kristjansson igjen.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

Matens mange ansikter

DAGENS GJEST

Det startet med en artikkel som skulle illustreres. «Kosthold i fengslene». Jeg trengte fotografier fra et fengselskjøkken i en ikke altfor fjern fortid. Enkelt? – De kjøpte inn råtne poteter, sier Ingjerd Johnson. – Tenk, slik var det. Så sent som for 30 år siden. Var det rart at de innsatte stumpe sigaretten i middagstallerkenen? Herregud, kosten i fengslene var jo ingen ting. Hun slår seg på knærne. Rister litt på hodet, smiler et oppgitt smil. – Den var tilberedt uten omsorg, men etter gjeldene regulativ. Visst var det nøyaktig angivelse i gram og mengde. Visst var det faste retter med bestemte ingredienser. Men smak og næringsverdi? Huttetu.

Det var en milepæl da «Forslag til nytt kostregulativ for fengselsvesenets anstalter» ble sendt ut som vedlegg til Justisdepartementets brev en maldag i 1985. Kosthold og ernæring hadde vært et offentlig satsningsområde gjennom hele 1900-tallet, men i fengselskjøkkenene hadde tiden stått stille. – Det var lite variasjon, sier Johnson. – Gamle militærkokker lagde mat av elendige råvarer innkjøpt til billigste pris. Det kostregulativet vi la frem i 1985 erstattet de

tidligere bestemmelsene. Vet du, det såkalt midlertidige regulativet fra 1977 fastsatte 27 hovedretter, åtte tilleggsretter, 16 supper og desserter. Det var det hele.

Milepæl til tross, det var et unnselig hefte som fulgte departementets brev. Et grønt omslag rundt 48 maskinskrevne sider. «Det er nå ønskelig å satse på et kosthold i fengslene som er mer i tråd med retningslinjene til Statens ernæringsråd og som samsvarer mest mulig med det kosthold som gis i andre offentlige institusjoner», het det i innledningen. Ordlyden høres kanskje beskjedent ut, men på de etterfølgende sidene endevendes fengselsvesenets gamle retningslinjer for tilberedning av mat. Det var en revolusjon, om enn umerkelig for de fleste av oss.

Er dette kulturarv, tenker du kanskje? Er Ingjerd Johnson og hennes kollegaers samfunnsgavnlige innsats allerede blitt historie? Er det i så fall en interessant historie? Skal den bevares? I så fall i hvilken form? Tja, hva skal en vel svare til slikt? Som så ofte ellers, handler også dette om skjønn. Visst kan vi se deres innsats for fengslenes kosthold isolert. At de tre kvinnene, Ingjerd Johnson, Grete Riis og Laila Korsbakken, bare gjorde et stykke arbeid som

Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

var pålagt dem og ferdig med det. Men arbeidet var også et uttrykk for et Norge i endring, der synet på soning og straff var på glid og til slutt nådde menyseddelen. At også fengslene måtte ta innover seg at det flerkulturelle Norge var et faktum og at matkvaliteten ikke skulle nivelleres etter hvem som satt ved bordet. Selv om 1980-årene ikke er lenge siden, er det likevel gått en generasjon siden de nye retningslinjene forelå. Det moderne er blitt gammelt og pionerarbeidet er i dag en selvfølge. Etterkrigstidens mathis-

ELENDIGE RÅVARER

«Gamle militærkokker lagde mat av elendige råvarer innkjøpt til billigste pris.»

torie er i liten grad dokumentert. Materiell er kastet. I store mengder. Utøverne, de fleste av dem kvinner, er passert pensjonsalder. Få av dem har hatt tanke for at det arbeidet de gjorde landet rundt, en gang skulle bli en del av fortellingen om det moderne Norge.

Når Faglig Matråd nå har initiert prosjektet Matens ansikter, er det med følgende begrunnelse: «Denne historien er i liten grad dokumentert til tross for dens betydning for utviklingen av den moderne velferdsstaten. Den industrielle utviklingen av mat og matproduksjon har endret seg radikalt i perioden. Vi snakker om et fellesnordisk fenomen. Norske matvaner og matkunnskap har endret seg dramatisk de siste ti-årene. Undervisning i kosthold og matstell har mistet mye av sitt tradisjonelle og viktige innhold. Undervisningssektoren er i ferd med å skape seg et kompetanse- og rekrutteringsproblem. Folkehelsen står overfor betydelige utfordringer i årene fremover og dagligvarehandelen har utviklet seg til å bli en maktfaktor når det gjelder tilgang på råvarer og halvfabrikata.»

Visst handler det om røkt kolje og syltetøy med lite sukker, men aller mest om kunnskap vi ikke har råd til å miste.